

Smernice za uporabo IKT pri predmetu glasbene umetnosti v OŠ in glasbe v gimnaziji

dr. Inge Breznik, Zavod RS za šolstvo
Delovna verzija št. 3, julij 2015

A) IZPIS IZ UN VEZAN NA UPORABO IKT IN VKLJUČEVANJE KOMPETENC

Kurikularna prenova na srednješolskem (2008) in osnovnošolskem (2011) nivoju je prinesla vključitev oz. opis razvoja digitalne kompetence v okviru vseh učnih načrtov. Tako si sodobnega pouka glasbe ne znamo več predstavljati brez IKT. Cilji in vsebine učnega načrta za GUM v OŠ in glasbo v gimnazijah omogočajo veliko možnosti za učinkovito in kreativno rabo IKT pri pouku. V skoraj vsaki glasbeni učilnici je nameščen računalnik z različnimi izhodnimi enotami (npr. internetna povezava, projektor, interaktivna tabla, MP3/MP4 predvajalnik, MIDI klaviatura). Spodbuja se tudi uporaba tabličnih računalnikov in pametnih telefonov.

IZPIS IZ UN VEZAN NA UPORABO IKT IN VKLJUČEVANJE KOMPETENC (OŠ)

Splošni in operativni cilji v UN (Holcar, Ada et al. 2011. *UN OŠ: Glasbena vzgoja*. Ljubljana: MŠŠ, ZRSŠ.) izpostavljajo **smiselno in kritično uporabo sodobne tehnologije, ki učence usmerja k samostojni uporabi IKT (minimalni standard), samostojnemu učenju in kritični presoji**. Učitelj naj izbira programska, spletna okolja, ki so primerna tako za začetnike kot tudi za bolj izkušene uporabnike. Pri učencih naj poglobljeno razvija digitalno kompetenco na področju informacij¹ in komunikacije² ter manj na področjih ustvarjanja vsebin³, varnosti⁴ in reševanja problemov⁵.

Spodbuja naj učenčevo samostojno delo z IKT (npr. iskanje, shranjevanj in obdelava podatkov, informacij, zvočnih in video posnetkov na spletu, uporabo interaktivnih e-gradiv, apletov, spletnih učilnic ter različne brezplačne programske opreme na spletu).

¹ Učenci s pomočjo spletnih brskalnikov iščejo informacije o glasbi, skladateljih, umetniških obdobjih, znajo primerjati različne vire, oceniti kredibilnost informacij in med temi izbrati ustrezne, jih naložiti, označiti in shraniti.

² Učenci uporabljajo različna digitalna orodja za spletno komunikacijo (npr. e-pošta, forumi v spletnih učilnicah), upoštevajo spletno etiko, posredujejo in delijo informacije (npr. o glasbi, skladateljih), vire znanja, vsebine ter znajo oblikovati svojo spletno identiteto.

³ Učenci ustvarijo digitalno vsebino v različnih formatih (npr. besedilo, slike, zvok).

⁴ Učenci pridobijo temeljno znanje o zasebnosti na spletu ter se zavedajo vpliva rabe tehnologije na njihovo zdravje in okolje.

⁵ Učenci znajo prositi za pomoč in podporo pri tehničnih težavah.

IZPIS IZ UN VEZAN NA UPORABO IKT IN VKLJUČEVANJE KOMPETENC (GIM)

Na srednješolskem nivoju je uporaba sodobne tehnologije nuja, saj so dijaki v rokovanju s sodobno tehnologijo zelo spretni, hkrati pa so v razvojnem obdobju, ko jim je glasba pomemben element identifikacije. Splošni in operativni cilji UN (Žvar, Dragica et al. 2008. *Glasba: GIM*: Ljubljana: MŠŠ, ZRSŠ.) vključujejo IKT v sklopu področij ustvarjanja in glasbenega jezika prek **raziskovanja možnosti izražanja glasbenih vsebin, snemanja lastne glasbe, poznavanja in uporabe virov, informacij o glasbi, razvoja kritičnega mišljenja in zavedanja o vplivu medijev in medijske manipulacije**. Dijaki naj poglobljeno razvijajo digitalno kompetenco na področjih ustvarjanja vsebin⁶, varnosti⁷ in reševanja problemov⁸ ter manj na področjih informacij⁹ in komunikacije¹⁰, ker so slednje v osnovi že razvili v okviru osnovnošolskega izobraževanja.

Sodobna tehnologija je na področju glasbe naredila velike spremembe v načinu izvajanja, komponiranju,¹¹ kupovanju in izmenjavi glasbe. Glasba vseh oblik, žanrov in tradicij je na internetu naenkrat dostopna vsem oz. je v »skupni rabi«. Zato je toliko bolj pomembno, da se dijake navaja na kritično in varno rabo sodobne tehnologije.

B) DODATNI DIDAKTIČNI NAPOTKI ZA UPORABO IKT PRI PREDMETU GLASBENA UMETNOST V OŠ IN GLASBA V GIM

Uporabo IKT lahko načrtujemo pri:

- ugotavljanju predznanja učencev (npr. reševanje nalog iz e-gradiv, e-učbenika, spletne učilnice, uporaba sistema npr. *Socrative, Kliker, Turning Point*),
- preverjanju in ocenjevanju znanja (ib.),
- domačem delu (ib., ali npr. snemanje, urejanje in montiranje zvoka z/brez slike z *Audacity, Movie Maker*),

⁶ Dijaki ustvarijo digitalno vsebino v različnih formatih (npr. besedilo, slike, zvok).

Kljub temu, da učni načrt za glasbo ne opredeljuje uporabe različnih licenc, poseganja v odprte programe in programiranja v različnih jezikih, se dijake spodbuja k razvoju teh veščin pri pouku.

⁷ Dijake ozaveščamo o zasebnosti na spletu, vplivu rabe tehnologije na njihovo zdravje in okolje ter o pomenu zaščite učenčevih naprav (npr. nameščanje in posodabljanje antivirusnih programov), zaščiti sebe in drugih pred spletnim nasiljem.

⁸ Dijake kreativno uporabljajo sodobno tehnologije, pri čemer samostojno rešujejo tehnične probleme ter razumejo delovanje različnih digitalnih orodij za razreševanje konceptualnih problemov.

⁹ Dijaki s pomočjo spletnih brskalnikov iščejo, razvrščajo, urejajo, analizirajo, primerjajo ter kritično vrednotijo informacije ter ocenijo njihovo ustreznost in kredibilnost.

¹⁰ Dijaki uporabljajo različna digitalna orodja za spletno komunikacijo ob upoštevanju spletne etike.

¹¹ Vsak lahko izvaja in ustvarja glasbo s pomočjo računalnika, tudi glasbeno nepodkovan.

- usvajanju novih pojmov (npr. prek uporabe e-gradiv v kombinaciji z reševanjem delovnega lista, didaktičnih predlog, apletov, podcastov, video in avdio posnetkov na *YouTube* ter drugih brskalnikov ali prek raziskovanja različnih virov, podatkovnih baz iz spleta),
- komunikaciji z/med učenci, pri sodelovalnem in projektnem delu (npr. sodelovanje v forumu, v dokumentih npr. *Google Drive*, *Padlet*, uporaba npr. *Moodle*, *Microsoft Interactive Classroom*),
- predstavitvi rezultatov dela (npr. oblikovanje miselnih vzorcev, pojmovnih map s pomočjo npr. *Simple Mind*, *X-Mind*, *Creately*, *Coggle*, *e-listovnika*).

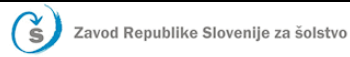
B.1. Pregled izbranih (možnih) dejavnosti učencev z osmišljeno uporabo IKT

Na področju glasbe v povezavi z IKT je v slovenski izdaji s primeri dobre prakse skromno število izdane literature. V nadaljevanju so izpostavljeni štirje primeri:

- Breznik, Inge. 2015. »Sodobna tehnologija pri pouku glasbene umetnosti: raziskava med učitelji glasbe v slovenskih OŠ v letih 2009/10 in 2013/14«. *Zbornik zaključne konference projekta e-Šolska torba*. Ljubljana: ZRSŠ, 144-154. Dostopno na <http://www.zrss.si/pdf/kaj-nam-prinasa-esolska-torba.pdf>
- Borota, Bogdana. 2007. *Vpliv sodobne informacijsko-komunikacijske tehnologije na pouk glasbene vzgoje*. Doktorska disertacija: tipkopolis. Ljubljana: AG.
- Kern, Marko. 2013. »Tablični računalnik – glasbeni inštrument z motivacijo«. *Zbornik prispevkov SIRIKT 2013*. Dostopno na http://skupnost.sio.si/sio_arhiv/sirikt/www.sirikt.si/index1bf3.html?id=2685
- Kozmus, Marjeta. 2009. »Uporaba podcastov in videocastov pri pouku glasbe«. *Zbornik prispevkov SIRIKT 2009*. Dostopno na http://skupnost.sio.si/sio_arhiv/sirikt/www.sirikt.si/slo/sirikt2009/kratke_predstavitve/marjeta_kozmus.html
- Lango, Jože, 2006. »Računalnik in glasba«. *Glasba v šoli in vrtcu*. Ljubljana: ZRSŠ, 21-33.

B.2. Seznam oz. dostop do obstoječih e-gradiv in e-storitev za predmeta glasbena umetnost v OŠ in glasba v GIM

Na področju glasbe imamo v slovenskem jeziku nekaj e-gradiv, predstavljenih v tabeli.

i-učbeniki:	http://eucbeniki.sio.si/	
GUM 8. r OŠ	http://eucbeniki.sio.si/gum8/index.html	
GUM 9. r OŠ	http://eucbeniki.sio.si/gum9/index.html	
Glasba v GIM	http://eucbeniki.sio.si/gls/index.html	
eGradiva	http://www.egradiva.si	
Mladinska knjiga	e-učbenik za 8. r. GUM OŠ http://www.e-sola.mladinska.com/course/view.php?id=5	
iRokus	e-učbeniki za 6. - 9. r. GUM OŠ http://www.irokus.si/library.do (potrebna registracija)	
FF UN LJ, Oddelek za muzikologijo	Teorija glasbe http://193.2.70.178/slogla/PTG/2/Intervali2/intervals/Intervals2.html	
ZRSŠ	Zbirka gradiv http://www.zrss.si/default.asp?rub=1018	

Uporabne e-storitve na področju glasbe so predstavljene v spodnji tabeli.

SIO	Slovensko izobraževalno omrežje www.sio.si/	
Zavod RS za šolstvo	Zavodov katalog izobraževanj nadaljnjega izobraževanja in usposabljanja http://www.zrss.si/pdf/220814121734_katalog-predavanj-2014-nr.pdf Ponudba seminarjev - Notografiranje pri glasbi (Finale) - SI BELIŠ glavo z glasbo USpešno	
Arnes	Arnesove storitve (Moodle, Vox, Kliker, Listovnik, Ankete, Video, MAPA) http://www.arnes.si/	
Socrative	http://www.socrative.com/	
Google drive	http://drive.google.com	
Moodle	http://www.moodle.si/moodle/	